

ΕΙΣΗΓΗΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Ο περί Αποβλήτων (Τροποποιητικός) Νόμος του 2020

Το Υπουργικό Συμβούλιο στη συνεδρία του στις 4 Νοεμβρίου 2020 ενέκρινε το Νομοσχέδιο με τίτλο «Ο περί Αποβλήτων (Τροποποιητικός) Νόμος του 2020» και εξουσιοδότησε τον Υπουργό Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος να τον καταθέσει στη Βουλή των Αντιπροσώπων για ψήφισή του σε Νόμο.

2. Τον Μάιο του 2018 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξέδωσε την Οδηγία 2018/851/ΕΕ για την τροποποίηση της Οδηγίας 2008/98/ΕΚ για τα απόβλητα, η οποία προτείνεται να εναρμονιστεί με το Εθνικό Δίκαιο με το υπό αναφορά Νομοσχέδιο, το οποίο τροποποιεί τον περί Αποβλήτων Νόμο Αρ. 185(Ι)/2011.

3. Η τροποποίηση της Οδηγίας 2008/98/ΕΚ για τα απόβλητα στοχεύει στην εναρμόνιση των ορισμών των αποβλήτων, στον καθορισμό νέων στόχων για τη διαχείριση των αποβλήτων μέχρι το 2035 και υποχρεώσεων χωριστής συλλογής, στη λήψη των αναγκαίων μέτρων από τα κράτη μέλη για την εφαρμογή της ιεράρχησης των αποβλήτων και στον καθορισμό των ελάχιστων μέτρων που πρέπει να λαμβάνονται για τη μείωση της δημιουργίας αποβλήτων, στην υιοθέτηση ελάχιστων απαιτήσεων για τα συστήματα διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού και στην κατάργηση των υποχρεώσεων για υποβολή τριετών εκθέσεων συμμόρφωσης και καθορισμό νέων υποχρεώσεων για την υποβολή αξιόπιστων στοιχείων σχετικά με τη διαχείριση αποβλήτων σε ετήσια βάση.

4. Οι βασικές πρόνοιες του Νόμου που τροποποιούνται, περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:

- (1) Εισαγωγή νέων ορισμών για έννοιες όπως τα απόβλητα τροφίμων, τα δημοτικά απόβλητα και το πρόγραμμα διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού και τροποποίηση των υφιστάμενων ορισμών για σκοπούς ενιαίας εναρμόνισης σε όλη της επικράτεια της ΕΕ, καθώς και την αντικατάσταση του σκοπού του Νόμου ώστε να δίνεται έμφαση στη σημασία της ορθολογικής διαχείρισης των αποβλήτων στη μετάβαση στην κυκλική οικονομία.
- (2) Εισαγωγή δυνατότητας εκχώρησης εξουσιών για έλεγχο της εφαρμογής του Νόμου σε άλλα Τμήματα / Υπουργεία, πρόσωπα / οργανισμούς και αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης.
- (3) Εισαγωγή αναλυτικότερων κριτηρίων και διαδικασιών για τον αποχαρακτηρισμό των αποβλήτων και αναφοράς στη δυνατότητα χρήσης οικονομικών και άλλων μέτρων, με σκοπό την παροχή κινήτρων για την εφαρμογή της ιεράρχησης των αποβλήτων.
- (4) Ενδυνάμωση των προνοιών που αφορούν τα μέτρα που υιοθετούνται για ενθάρρυνση του σχεδιασμού προϊόντων, με τρόπο ώστε να μειώνεται η παραγωγή αποβλήτων και να ενισχύονται οι δυνατότητες ανάκτησης και διάθεσης βάσει της ιεράρχησης των αποβλήτων.
- (5) Καθορισμό των ελάχιστων απαιτήσεων που πρέπει να πληρούν τα προγράμματα διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού.
- (6) Καθορισμό των μέτρων που πρέπει να ληφθούν για την πρόληψη της δημιουργίας αποβλήτων και τα οποία θα πρέπει να περιλαμβάνονται στο Πρόγραμμα Πρόληψης Δημιουργίας Αποβλήτων που θεσπίζεται δυνάμει του Νόμου.

- (7) Εισαγωγή υποχρεώσεων χωριστής συλλογής για σκοπούς βελτίωσης της ανάκτησης και επιπρόσθετων υποχρεώσεων όσον αφορά την προετοιμασία για επαναχρησιμοποίηση και την ανακύκλωση, συμπεριλαμβανομένων:
- της ενίσχυσης των μέτρων που λαμβάνονται για προώθηση των δραστηριοτήτων επαναχρησιμοποίησης και ανακύκλωσης, ειδικά μέσω της ενθάρρυνσης των δικτύων προετοιμασίας για επαναχρησιμοποίηση,
 - της καθιέρωσης χωριστής συλλογής, εκτός από το χαρτί, τα μέταλλα, τα πλαστικά και το γυαλί, από τον Ιανουάριο του 2025 και για τα κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα,
 - της λήψης μέτρων για προώθηση της επιλεκτικής κατεδάφισης με στόχο τον ασφαλή χειρισμό των επικίνδυνων ουσιών και διευκόλυνση της επαναχρησιμοποίησης και ανακύκλωσης, όπως και για καθιέρωση συστημάτων διαλογής αποβλήτων εκσκαφών, κατασκευών και κατεδαφίσεων (ΑΕΚΚ) τουλάχιστο για το ξύλο, τα ανόργανα υλικά, τα μέταλλα, το γυαλί, τα πλαστικά και τον γύψο,
 - του καθορισμού νέων στόχων για 55% προετοιμασία για επαναχρησιμοποίηση και ανακύκλωση μέχρι το 2025, 60% μέχρι το 2030 και 65% μέχρι το 2035 και του καθορισμού διαδικασίας εξασφάλισης παράτασης της προθεσμίας επίτευξης των στόχων έως και 5 έτη.
- (8) Εισαγωγή υποχρέωσης για καθιέρωση χωριστής συλλογής για τα επικίνδυνα κλάσματα των αποβλήτων που παράγονται από τα νοικοκυριά από τον Ιανουάριο του 2025 και υποχρέωσης καθιέρωσης χωριστής συλλογής των οργανικών αποβλήτων από τον Δεκέμβριο του 2023.
- (9) Εισαγωγή διατάξεων για τη διαχείριση αποβλήτων υδράργυρου.
- (10) Αντικατάσταση των άρθρων 24 και 25 που αφορούν την άδεια διαχείρισης αποβλήτων με στόχο τον αναλυτικό καθορισμό της διαδικασίας υποβολής και εξέτασης των αιτήσεων που υποβάλλονται και έκδοσης των αδειών διαχείρισης.
- (11) Τροποποίηση του άρθρου 26, ώστε η πρόνοια για την κατάθεση εγγύησης να καλύπτει και περιπτώσεις μη ορθολογικής διαχείρισης των αποβλήτων και να εισαχθεί πρόνοια για είσπραξη του ποσού της εγγύησης σε περιπτώσεις λήψης μέτρων από την αρμόδια αρχή για αντιμετώπιση ρύπανσης που προκλήθηκε.
- (12) Τροποποίηση του άρθρου 32 που αφορά το μητρώο αποβλήτων, ώστε να καθοριστούν αναλυτικότερα τα στοιχεία που πρέπει να τηρούνται από πρόσωπα που κατέχουν άδεια διαχείρισης αποβλήτων και πρόσωπα που παράγουν, συλλέγουν ή μεταφέρουν επικίνδυνα απόβλητα ή ενεργούν ως έμποροι ή μεσίτες επικίνδυνων αποβλήτων, καθώς και υποχρέωση για τη δημιουργία μητρώων ή συντονισμένων μητρώων για την καταγραφή πληροφοριών.
- (13) Τροποποίηση των μέτρων που πρέπει να περιλαμβάνονται στα σχέδια διαχείρισης αποβλήτων που εκπονούνται και τροποποίηση του άρθρου 36 που αφορά τα προγράμματα πρόληψης της δημιουργίας αποβλήτων που εκπονούνται, με την εισαγωγή πρόνοιας ώστε αυτά να περιλαμβάνουν τα μέτρα που καθορίζονται στο νέο άρθρο 11B και στο Παράρτημα VI, όπως και περιγραφή της συμβολής των οικονομικών μέσων και μέτρων παροχής κινήτρων που εφαρμόζονται, όπως αυτά απαριθμούνται στο νέο Παράρτημα VII.
- (14) Τροποποίηση των αρμοδιοτήτων της Συμβουλευτικής Επιτροπής Διαχείρισης Αποβλήτων με την αφαίρεση της έκδοσης αδειών διαχείρισης αποβλήτων.
- (15) Προσθήκη διατάξεων για τη δυνατότητα λήψης άμεσων μέτρων περιορισμού της ρύπανσης που διαπιστώνεται κατόπιν επιθεώρησης.
- (16) Διεύρυνση του πεδίου των αδικημάτων και ποινικών ή εξώδικων ρυθμίσεων, ώστε να καλύπτουν και παραβάσεις σε θέματα που αφορούν την προστασία του περιβάλλοντος και της ανθρώπινης υγείας από δραστηριότητες που καλύπτονται από τον Νόμο
- (17) Προσθήκη νέου άρθρου που προβλέπει τη δημοσίευση αποφάσεων επιβολής διοικητικών ή ποινικών κυρώσεων.

- (18) Καθορισμός κανόνων υπολογισμού της επίτευξης των στόχων και υποχρεώσεων υποβολής δεδομένων στην ΕΕ.
- (19) Προσθήκη νέου Παραρτήματος VII που περιλαμβάνει παραδείγματα οικονομικών μέσων και άλλων μέτρων παροχής κινήτρων για την εφαρμογή της ιεράρχησης των αποβλήτων και νέου Παραρτήματος VIII για το σχέδιο εφαρμογής που πρέπει να υποβάλλεται στην ΕΕ σε περίπτωση αιτήματος για παράταση τη εκπλήρωσης των στόχων.

5. Σημειώνεται ότι, λόγω καθυστέρησης στην ετοιμασία του Νομοσχεδίου και για σκοπούς άμεσης εναρμόνισης με την Οδηγία 2018/851/ΕΕ, το προτεινόμενο Νομοσχέδιο δεν έχει τύχει νομοτεχνικού ελέγχου.

6. Το αναφερόμενο Νομοσχέδιο, το οποίο εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο με την Απόφαση με ημερομηνία 4 Νοεμβρίου 2020, μαζί με τη σχετική Αιτιολογική Έκθεση υπογραμμένη από τον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, τη σχετική Εισηγητική Έκθεση, το συμπληρωμένο Ερωτηματολόγιο Ανάλυσης Αντίκτυπου και την επιστολή της Νομικής Υπηρεσίας, σύμφωνα με την οποία το προτεινόμενο Νομοσχέδιο δεν έχει τύχει νομοτεχνικού ελέγχου, επισυνάπτεται και κατατίθεται στη Βουλή των Αντιπροσώπων, με σκοπό την ψήφισή του σε Νόμο.

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ**

5 Νοεμβρίου, 2020